

SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT BUDOWLANYCH BRANŻA ELEKTRYCZNA

nazwa zamierzenia budowlanego	Projekt dostosowania budynku dla potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, rozbudowa i przebudowa o podjazd dla niepełnosprawnych, dobudowa windy, zmiana przeznaczenia pomieszczeń wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją PV na dachu budynku
adres obiektu budowlanego	ul. Kopernika 3 17-100 Bielsk Podlaski
kategoria obiektu budowlanego	XII
- nazwa jednostki ewidencyjnej - nazwa i numer obrębu ewidencyjnego - numer ewidencyjny działek	- 200310_1 Miasto Bielsk Podlaski - 0003 Bielsk Podlaski - 2963/1; 2993/5
imię i nazwisko / nazwa inwestora	Gmina Miejska Bielsk Podlaski Ul. Kopernika 1 17-100 Bielsk Podlaski

Zakres opracowania	Pełniona funkcja projektanta	Imię nazwisko Specjalność Numer uprawnień budowlanych	Data opracowania	Podpis
Instalacje elektryczne	Projektant Spec. Uprawnień Nr uprawnień	mgr inż. Robert Grodzki PDL/0101/POOE/06	28.06.2023r.	

CPV:

45310000-3 – Roboty instalacyjne elektryczne
45311200-2 – Roboty w zakresie instalacji elektrycznych
45312310-3 – Ochrona odgromowa

SPIS TREŚCI

I. SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT – WYMAGANIA OGÓLNE.....	3
1. WSTĘP	3
2. MATERIAŁY	6
3. SPRZĘT.....	6
4. TRANSPORT	7
5. WYKONANIE ROBÓT.....	7
6. KONTROLA JAKOŚCI.....	7
7. OBMIAR ROBÓT	8
8. ODBIÓR ROBÓT	8
9. PODSTAWA PŁATNOŚCI	9
10. PRZEPISY ZWIĄZANE	9
II. SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE.....	10
1. WSTĘP	10
2. MATERIAŁY	10
3. SPRZĘT.....	16
4. TRANSPORT	16
5. WYKONANIE ROBÓT.....	16
6. KONTROLA JAKOŚCI.....	18
7. OBMIAR ROBÓT	18
8. ODBIÓR ROBÓT	19
9. PODSTAWA PŁATNOŚCI	19
10. PRZEPISY ZWIĄZANE	19

I. SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT – WYMAGANIA OGÓLNE

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot Specyfikacji Technicznych (ST)

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania szczegółowe dotyczące wykonania i odbioru instalacji elektrycznych związanych z projektem wykonawczym branży elektrycznej zadania: „Projekt dostosowania budynku dla potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, rozbudowa i przebudowa o podjazd dla niepełnosprawnych, dobudowa windy, zmiana przeznaczenia pomieszczeń wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją PV na dachu budynku”, jednostka ewidencyjna 200310_1 Miasto Bielsk Podlaski, obręb ewidencyjny 0003 Bielsk Podlaski, działki nr ewidencyjny 2963/1; 2993/5.

1.2. Zakres stosowania ST

Specyfikacje Techniczne (ST) dla odbioru i wykonania instalacji elektrycznych związanych z projektem wykonawczym branży elektrycznej zadania: „Projekt dostosowania budynku dla potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, rozbudowa i przebudowa o podjazd dla niepełnosprawnych, dobudowa windy, zmiana przeznaczenia pomieszczeń wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją PV na dachu budynku”, jednostka ewidencyjna 200310_1 Miasto Bielsk Podlaski, obręb ewidencyjny 0003 Bielsk Podlaski, działki nr ewidencyjny 2963/1; 2993/5, stanowią zbiór wymagań technicznych i organizacyjnych dotyczących procesu realizacji, kontroli i jakości robót. Są one podstawą, której spełnienie warunkuje uzyskanie odpowiednich cech eksploatacyjnych robót.

1. ST uwzględniają wymagania Zamawiającego i możliwość Wykonawcy w krajowych warunkach wykonawstwa robót.
2. ST opracowane są w oparciu o obowiązujące normy, normatywy i wytyczne

PN-EN 12464-1:2022-01	Światło i oświetlenie - Oświetlenie miejsc pracy - Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach.
PN-EN 12464-2:2014-05	Światło i oświetlenie - Oświetlenie miejsc pracy - Część 2: Miejsca pracy na zewnątrz.
PN-EN 62305-1:2011	Ochrona odgromowa - Część 1: Zasady ogólne.
PN-EN 62305-2:2012	Ochrona odgromowa - Część 2: Zarządzanie ryzykiem.
PN-EN 62305-3:2011	Ochrona odgromowa - Część 3: Uszkodzenia fizyczne obiektów i zagrożenie życia.
PN-EN 62305-4:2011	Ochrona odgromowa - Część 4: Urządzenia elektryczne i elektroniczne w obiektach.
PN-EN 62561-1:2017-07	Elementy urządzenia piorunochronnego (LPSC) - Część 1: Wymagania dotyczące elementów połączeniowych.
PN-EN IEC 62561-2:2018-04	Elementy urządzenia piorunochronnego (LPSC) - Część 2: Wymagania dotyczące przewodów i uziomów.
PN-HD 60364-1:2010	Instalacje elektryczne niskiego napięcia – Część 1: Wymagania podstawowe, ustalanie ogólnych charakterystyk, definicje.
PN-HD 60364-4-41:2017-09	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 4-41: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa - Ochrona przed porażeniem elektrycznym.
PN-HD 60364-4-42:2011	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 4-42: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa - Ochrona przed skutkami oddziaływania cieplnego.
PN-HD 60364-4-43:2012	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 4-43: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa - Ochrona przed prądem przetężeniowym.
PN-HD 60364-4-442:2012	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 4-442: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa - Ochrona instalacji niskiego napięcia przed przepięciami dorywczymi powstającymi wskutek zwarć doziemnych w układach po stronie wysokiego i niskiego napięcia.

PN-HD 60364-4-443:2016-03	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 4-443: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa - Ochrona przed zaburzeniami napięciowymi i zaburzeniami elektromagnetycznymi - Ochrona przed przejściowymi przepięciami atmosferycznymi lub łączeniowymi.
PN-HD 60364-4-444:2012	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 4-444: Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa - Ochrona przed zakłóceniami napięciowymi i zaburzeniami elektromagnetycznymi.
PN-HD 60364-5-51:2011	Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych - Część 5-51: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego - Postanowienia ogólne.
PN-HD 60364-5-52:2011	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 5-52: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego – Oprzewodowanie.
PN-HD 60364-5-53:2022-10	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 5-53: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego - Aparatura rozdzielcza i sterownicza.
PN-HD 60364-5-54:2011	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 5-54: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego - Układy uziemiające i przewody ochronne.
PN-HD 60364-5-559:2012	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 5-559: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego - Oprawy oświetleniowe i instalacje oświetleniowe.
PN-HD 60364-5-56:2019-01	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 5-56: Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego - Instalacje bezpieczeństwa.
PN-HD 60364-6:2016-07	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 6: Sprawdzanie.
PN-EN IEC 60445:2022-04	Zasady podstawowe i bezpieczeństwa przy współdziałaniu człowieka z maszyną, znakowanie i identyfikacja - Identyfikacja zacisków urządzeń i końcówek przewodów a także samych przewodów.
PN-HD 60364-7-701:2010	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 7-701: Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji - Pomieszczenia wyposażone w wannę lub prysznic.
PN-HD 60364-7-704:2018-08	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 7-704: Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji - Instalacje na terenie budowy i rozbiórki.
PN-HD 60364-7-714:2012	Instalacje elektryczne niskiego napięcia - Część 7-714: Wymagania dotyczące specjalnych instalacji lub lokalizacji - Instalacje oświetlenia zewnętrznego.
PN-HD 308 S2:2007	Identyfikacja żył w kablach i przewodach oraz w przewodach sznurowych.
PN-EN 50310:2016-09	Sieci połączeń wyrównawczych w budynkach i innych obiektach budowlanych z instalacjami telekomunikacyjnymi.
PN-EN 60529:2003	Stopnie ochrony zapewnionej przez obudowy (kod IP)
PN-EN 1838:2013-11	Zastosowanie oświetlenia – oświetlenie awaryjne.
PN-EN 50172:2005	System awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego.
N SEP-E-001	Sieci elektroenergetyczne niskiego napięcia. Ochrona przeciwporażeniowa.
N SEP-E-005	Dobór przewodów elektrycznych do zasilania urządzeń przeciwpożarowych, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru.
PN-EN 50173-1:2018-07	Technika informatyczna - Systemy okablowania strukturalnego - Część 1: Wymagania ogólne

Wszelkie stosowane materiały powinny być nowe, odpowiadać polskim normom oraz posiadać dopuszczenie do stosowania w budownictwie jak również, co najmniej jeden z niżej wymienionych dokumentów:

* atest

- * certyfikat
- * aprobatę techniczną ITB
- * certyfikat zgodności

1.3. Zakres robót objętych specyfikacją

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą prowadzenia robót elektrycznych i obejmują:

1. Zasilanie budynku
2. Rozdzielnice elektryczne
3. Instalacja oświetleniowa wewnętrzna
4. Instalacja gniazd wtykowych
5. Instalacje teletechniczne
6. Instalacja oddymiania klatki schodowej
7. Urządzenie fotowoltaiczne
8. Instalacja połączeń wyrównawczych
9. Instalacja odgromowa
10. Instalacja przeciwporażeniowa

1.4. Definicje i pojęcia

Użyte w ST wymienione poniżej definicje i pojęcia, należy rozumieć następująco:

1. **aprobata techniczna** - pozytywna ocena techniczna wyrobu, stwierdzająca jego przydatność do stosowania w budownictwie, wydana przez upoważnioną do tego jednostkę;
2. **certyfikacja zgodności** - działanie trzeciej strony (jednostki niezależnej od dostawcy i odbiorcy) wykazujące, że zapewniono odpowiedni stopień zaufania, iż należycie zidentyfikowany wyrób, proces lub usługa są zgodne z określoną normą lub z właściwymi przepisami prawnymi
3. **deklaracja zgodności** - oświadczenie dostawcy, stwierdzające na jego wyłączną odpowiedzialność, że wyrób, proces lub usługa są zgodne z normą lub aprobatą techniczną;
4. **dokumentacja powykonawcza** - dokumentacja techniczna wraz z naniesionymi zmianami i uzupełnieniami w trakcie realizacji robót (budowy);
5. **materiały** - wszelkie tworzywa niezbędne do wykonania robót, zgodne z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi, zaakceptowane przez Inspektora nadzoru.
6. **projektant** - uprawniona osoba prawna lub fizyczna będąca autorem Dokumentacji Projektowej;
7. **rysunki** - część Dokumentacji Projektowej, która wskazuje lokalizację, charakterystykę i wymiary obiektu będącego przedmiotem Robót.

1.5. Specyfikacje techniczne podane w następnych rozdziałach, dotyczące poszczególnych rodzajów instalacji elektrycznych należy stosować łącznie z warunkami ogólnymi podanymi w niniejszym rozdziale.

1.6. Dla instalacji i robót nie objętych niniejszymi ST wymagania techniczne wykonania i odbioru powinny stanowić integralną część dokumentacji technicznej.

1.7. Dokumentacja techniczna, dostarczana przez Inwestora, przed jej przekazaniem na budowę powinna być sprawdzona w przedsiębiorstwie wykonawczym, w szczególności pod kątem możliwości technicznych realizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami BHP, rodzajem stosowanych materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych.

1.8. Zmiany i odstępstwa od dokumentacji:

- a. Wszelkie uzasadnione zmiany i odstępstwa proponowane przez Wykonawcę, powinny być obustronnie uzgodnione w terminie zapewniającym nieprzerwany tok wykonawstwa.
- b. Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub opuszczeń w dokumentach kontraktowych, a o ich wykryciu winien natychmiast powiadomić Inspektora nadzoru, który dokona odpowiednich zmian i poprawek. W przypadku rozbieżności opis wymiarów ważniejszy jest od odczytu ze skali rysunków.

1.9. Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego.

1.10. Ochrona przeciwpożarowa

Wykonawca będzie przestrzegać przepisy ochrony przeciwpożarowej. Wykonawca będzie utrzymywać sprawny sprzęt przeciwpożarowy, wymagany przez odpowiednie przepisy. Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed

dostępem osób trzecich. Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat realizacji robót albo przez personel Wykonawcy.

1.11. Materiały szkodliwe dla otoczenia

Materiały, które w sposób trwały są szkodliwe dla otoczenia, nie będą dopuszczone do użycia. Jeżeli Wykonawca użył materiałów szkodliwych dla otoczenia zgodnie ze specyfikacjami, a ich użycie spowodowało jakiegokolwiek zagrożenie środowiska, to konsekwencje tego poniesie Zamawiający.

1.12. Bezpieczeństwo i higiena pracy

Podczas realizacji robót Wykonawca będzie przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

W szczególności Wykonawca ma obowiązek zadbać, aby personel nie wykonywał pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz niespełniających odpowiednich wymagań sanitarnych.

Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszelkie urządzenia zabezpieczające, socjalne oraz sprzęt i odpowiednią odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych przy robotach oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

Uznaje się, że wszelkie koszty związane z wypełnieniem wymagań określonych powyżej nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w cenie umownej.

1.13. Ochrona i utrzymanie robót

Wykonawca będzie odpowiedzialny za ochronę robót i za wszelkie materiały i urządzenia używane do robót od daty rozpoczęcia do daty zakończenia robót (do wydania potwierdzenia zakończenia przez Zamawiającego).

1.14. Stosowanie się do prawa i innych przepisów

Wykonawca zobowiązany jest znać wszystkie przepisy wydane przez władze centralne i miejscowe oraz inne przepisy i wytyczne, które są w jakikolwiek sposób związane z robotami i będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie tych praw, przepisów i wytycznych podczas prowadzenia robót.

2. MATERIAŁY

2.1. Materiały, elementy i urządzenia przeznaczone do robót powinny odpowiadać Polskim Normom, a w razie ich braku powinny mieć decyzje dopuszczające je do stosowania w budownictwie, wydane przez jednostki upoważnione przez Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa.

2.2 Dostarczone na budowę kable powinny być nawinięte na bębnach a jeśli są to krótkie odcinki dopuszcza się w kręgach. Kable nie powinny posiadać widocznych uszkodzeń. Składowanie kabli powinno być zgodne z warunkami:

- a) kable w czasie składowania powinny się znajdować na bębnach, dopuszcza się składowanie krótkich odcinków w kręgach w sposób uniemożliwiający uszkodzenie izolacji,
- b) bębny z kablami powinny być ustawione na utwardzonym terenie na krawędziach tarcz, a kręgi ułożone poziomo,
- c) końce kabli powinny być zabezpieczone przed wilgocią.

2.3 Listwy, rurki lub kanały instalacyjne z tworzyw sztucznych w odcinkach powinny być proste, bez widocznych uszkodzeń, zgnieceń i zniekształceń. Rurki, listwy instalacyjne oraz kanały instalacyjne z tworzyw sztucznych należy przechowywać w pomieszczeniach zamkniętych w temperaturze nie niższej niż -5°C i nie wyższej niż 25°C – w wiązkach odpowiednio gęsto wiązanych z dala od urządzeń grzewczych.

2.4 Materiały nie odpowiadające wymaganiom

Materiały nieodpowiadające wymaganiom zostaną przez Wykonawcę wywiezione z terenu robót.

Każdy rodzaj robót, w którym znajdują się niezbadane i nie zaakceptowane materiały, Wykonawca wykonuje na własne ryzyko, licząc się z jego nie przyjęciem i nie zapłaceniem.

3. SPRZĘT

Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót. Sprzęt używany do robót powinien być zgodny z ofertą Wykonawcy i powinien odpowiadać pod względem typów i ilości wskazaniom zawartym w SST, PZJ lub projekcie organizacji robót, zaakceptowanym przez Zamawiającego.

Sprzęt będący własnością Wykonawcy lub wynajęty do wykonania robót ma być utrzymywany w dobrym stanie i gotowości do pracy. Będzie on zgodny z normami ochrony środowiska i przepisami dotyczącymi jego użytkowania.

Jakikolwiek sprzęt, maszyny, urządzenia i narzędzia niegwarantujące zachowania warunków umowy, zostaną przez Inspektora nadzoru zdyskwalifikowane i niedopuszczone do robót.

4. TRANSPORT

Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych robót i właściwości przewożonych materiałów.

Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do terenu wykonywanych robót.

5. WYKONANIE ROBÓT

Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z umową oraz za jakość zastosowanych materiałów i wykonywanych robót, za ich zgodność z dokumentacją projektową, wymaganiami SST, PZJ, projektu organizacji robót oraz poleceniami Zamawiającego.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za dokładne wytyczenie wszystkich elementów robót zgodnie z wymiarami określonymi w dokumentacji projektowej lub przekazanymi na piśmie przez Zamawiającego.

Następstwa jakiegokolwiek błędu spowodowanego przez Wykonawcę w wytyczeniu i wyznaczaniu robót zostaną, jeśli wymagać tego będzie Zamawiający, poprawione przez Wykonawcę na własny koszt.

Sprawdzenie wytyczenia robót przez Inspektora nadzoru nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności za ich dokładność.

Decyzje Zamawiającego dotyczące akceptacji lub odrzucenia materiałów i elementów robót będą oparte na wymaganiach sformułowanych w dokumentach umowy, dokumentacji projektowej i w SST, a także w normach i wytycznych. Przy podejmowaniu decyzji Zamawiający uwzględni wyniki badań materiałów i robót, rozrzuty normalnie występujące przy produkcji i przy badaniach materiałów, doświadczenia z przeszłości, wyniki badań naukowych oraz inne czynniki wpływające na rozważaną kwestię.

Polecenia Zamawiającego będą wykonywane nie później niż w czasie przez niego wyznaczonym, po ich otrzymaniu przez Wykonawcę, pod groźbą zatrzymania robót. Skutki finansowe z tego tytułu ponosi Wykonawca.

6. KONTROLA JAKOŚCI

6.1. Zasady kontroli jakości robót

Celem kontroli robót będzie takie sterowanie ich przygotowaniem i wykonaniem, aby osiągnąć założoną jakość robót.

Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę robót i jakości materiałów. Wykonawca będzie przeprowadzać pomiary i badania materiałów oraz robót z częstotliwością zapewniającą stwierdzenie, że roboty wykonano zgodnie z wymaganiami zawartymi w dokumentacji projektowej i SST.

Minimalne wymagania, co do zakresu badań i ich częstotliwość są określone w SST, normach i wytycznych. W przypadku, gdy nie zostały one tam określone, Zamawiający ustali, jaki zakres kontroli jest konieczny, aby zapewnić wykonanie robót zgodnie z umową.

Wykonawca dostarczy Zamawiającemu świadectwa, że wszystkie stosowane urządzenia i sprzęt badawczy posiadają ważną legalizację, zostały prawidłowo wykalibrowane i odpowiadają wymaganiom norm określających procedury badań.

6.2. Badania i pomiary

Wszystkie badania i pomiary będą przeprowadzone zgodnie z wymaganiami norm. W przypadku, gdy normy nie obejmują jakiegokolwiek badania wymaganego w SST, stosować można wytyczne krajowe, albo inne procedury, zaakceptowane przez Zamawiającego.

Przed przystąpieniem do pomiarów lub badań, Wykonawca powiadomi Zamawiającego o rodzaju, miejscu i terminie pomiaru lub badania. Po wykonaniu pomiaru lub badania, Wykonawca przedstawi na piśmie ich wyniki do akceptacji Zamawiającemu.

6.3. Badania prowadzone przez Zamawiającego

Dla celów kontroli jakości i zatwierdzenia, Zamawiający uprawniony jest do dokonywania kontroli i zapewniona mu będzie wszelka pomoc ze strony Wykonawcy i producenta materiałów. Inspektor nadzoru, po uprzedniej weryfikacji systemu kontroli robót prowadzonego przez Wykonawcę,

będzie oceniać zgodność materiałów i robót z wymaganiami SST na podstawie wyników badań dostarczonych przez Wykonawcę.

6.4. Certyfikaty i deklaracje

Zamawiający może dopuścić do użycia tylko te materiały, które posiadają: certyfikat na znak bezpieczeństwa wykazujący, że zapewniono zgodność z kryteriami technicznymi określonymi na podstawie Polskich Norm, aprobat technicznych oraz właściwych przepisów i dokumentów technicznych, deklarację zgodności lub certyfikat zgodności z: Polską Normą lub aprobatą techniczną, w przypadku wyrobów, dla których nie ustanowiono Polskiej Normy, jeżeli nie są objęte certyfikacją określoną w pkt 1 i które spełniają wymogi SST.

W przypadku materiałów, dla których ww. dokumenty są wymagane przez SST, każda partia dostarczona do robót będzie posiadać te dokumenty, określające w sposób jednoznaczny jej cechy.

Produkty przemysłowe muszą posiadać ww. dokumenty wydane przez producenta, a w razie potrzeby poparte wynikami badań wykonanych przez niego. Kopie wyników tych badań będą dostarczone przez Wykonawcę Inspektorowi nadzoru.

Jakiegokolwiek materiały, które nie spełniają tych wymagań będą odrzucone.

6.5. Dokumenty robót

- Rejestr obmiarów
- Deklaracje zgodności
- pozwolenie na realizację zadania budowlanego,
- protokoły przekazania terenu budowy,
- umowy cywilno-prawne z osobami trzecimi i inne umowy cywilno-prawne,
- protokoły odbioru robót,
- protokoły z narad i ustaleń,
- korespondencję na budowie.

6.6.1. Przechowywanie dokumentów robót

Dokumenty budowy będą przechowywane na terenie budowy w miejscu odpowiednio zabezpieczonym.

Zaginięcie któregokolwiek z dokumentów budowy spowoduje jego natychmiastowe odtworzenie w formie przewidzianej prawem.

Wszelkie dokumenty budowy będą zawsze dostępne dla Zamawiającego.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Obmiar robót będzie określać faktyczny zakres wykonywanych robót zgodnie z dokumentacją projektową i SST, w jednostkach ustalonych w kosztorysie.

Obmiaru robót dokonuje Wykonawca. Wyniki obmiaru będą wpisane do rejestru obmiarów.

Jakiegokolwiek błąd lub przeoczenie (opuszczenie) w ilościach podanych w ślepym kosztorysie lub gdzie indziej w SST nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku ukończenia wszystkich robót. Błędne dane zostaną poprawione wg instrukcji Inspektora nadzoru na piśmie.

7.2. Zasady określania ilości robót i materiałów

Długości i odległości pomiędzy wyszczególnionymi punktami skrajnymi będą obmierzone poziomo wzdłuż linii osiowej. Jeśli SST właściwe dla danych robót nie wymagają tego inaczej, powierzchnie będą wyliczone w m², natomiast długości w m.

7.3. Czas przeprowadzenia obmiaru

Obmiary będą przeprowadzone przed częściowym lub ostatecznym odbiorem odcinków robót, a także w przypadku występowania dłuższej przerwy w robotach. Obmiar robót zanikających przeprowadza się w czasie ich wykonywania. Obmiar robót podlegających zakryciu przeprowadza się przed ich zakryciem. Roboty pomiarowe do obmiaru oraz nieodzwonne obliczenia będą wykonane w sposób zrozumiały i jednoznaczny.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Rodzaje odbiorów robót

W zależności od ustaleń odpowiednich SST, roboty podlegają następującym etapom odbioru:

- odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu,
- odbiorowi częściowemu,
- odbiorowi ostatecznemu,
- odbiorowi pogwarancyjnemu.

8.2. Zasady odbioru robót

Zasady odbioru robót zostaną uzgodnione z Zamawiającym, przed rozpoczęciem prac na obiekcie.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ustalenia ogólne

Podstawą płatności jest określona zostanie w umowie wykonania robót.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 2351, z 2022 r. poz. 88).
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tj. Dz.U. Nr 75 poz. 690 z 2002r. z późn. zm.).

II. SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot SST.

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania szczegółowe dotyczące wykonania i odbioru instalacji elektrycznych związanych z projektem wykonawczym branży elektrycznej zadania: „Projekt dostosowania budynku dla potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, rozbudowa i przebudowa o podjazd dla niepełnosprawnych, dobudowa windy, zmiana przeznaczenia pomieszczeń wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją PV na dachu budynku”, jednostka ewidencyjna 200310_1 Miasto Bielsk Podlaski, obręb ewidencyjny 0003 Bielsk Podlaski, działki nr ewidencyjne 2963/1; 2993/5.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa Specyfikacja Techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy przy zlecaniu i realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3. Zakres robót objętych specyfikacją

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą prowadzenia robót elektrycznych i obejmują:

1. Zasilanie budynku
2. Rozdzielnice elektryczne
3. Instalacja oświetleniowa wewnętrzna
4. Instalacja gniazd wtykowych
5. Instalacje teletechniczne
6. Instalacja oddymiania klatki schodowej
7. Urządzenie fotowoltaiczne
8. Instalacja połączeń wyrównawczych
9. Instalacja odgromowa
10. Instalacja przeciwporażeniowa

1.4. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z dokumentacją projektową. Rodzaje (typy) urządzeń, osprzętu i materiałów pomocniczych zastosowanych do wykonywania instalacji powinny być zgodne z podanymi w dokumentacji projektowej. Zastosowanie do wykonania instalacji innych rodzajów (typów) urządzeń i osprzętu niż wymienione w projekcie dopuszczalne jest jedynie pod warunkiem wprowadzenia do dokumentacji projektowej zmian uzgodnionych w obowiązującym trybie z Inżynierem.

2. MATERIAŁY

Ogólne wymagania dotyczące składowania materiałów i ich pozyskiwania podano podano w Specyfikacji Technicznej „wymagania ogólne”.

(1) Odbiór materiałów na budowie

- Materiały takie jak tablica rozdzielcza, przewody należy dostarczać na budowę wraz ze świadectwami jakości, kartami gwarancyjnymi, protokołami odbioru technicznego.
- Dostarczone na miejsce budowy materiały należy sprawdzić pod względem kompletności i zgodności z danymi wytwórcy.
- W przypadku stwierdzenia wad lub nasuwających się wątpliwości mogących mieć wpływ na jakość wykonania robót, materiały należy przed ich wbudowaniem poddać badaniom określonym przez dozór techniczny robót.

(2) Składowanie materiałów na budowie

- Składowanie materiałów powinno odbywać się zgodnie z zaleceniami producentów, w warunkach zapobiegających zniszczeniu, uszkodzeniu lub pogorszeniu się właściwości technicznych na skutek wpływu czynników atmosferycznych lub fizykochemicznych. Należy zachować wymagania wynikające ze specjalnych właściwości materiałów oraz wymagania w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

(3) Parametry techniczne materiałów

- Dopuszcza się oferowanie urządzeń, materiałów lub rozwiązań równoważnych nie gorszych pod względem posiadanych parametrów technicznych, jakościowych oraz technologicznych na produkty określone za pomocą nazw producentów, pod warunkiem, że parametry jakościowe oraz techniczne oferowanych produktów są co najmniej takie same, jak produkty wymienione w dokumentacji dotyczącej przedmiotu zamówienia.
- Za ofertę równoważną uważa się przedmiot o nie gorszych parametrach technicznych i jakościowych oraz spełniający minimalne parametry określone w dokumentacji projektowej pod względem:
  - gabarytów i konstrukcji (wielkość, rodzaj, właściwości fizyczne oraz liczba elementów składowych),
  - charakteru użytkowego (tożsamość funkcji),
  - charakterystyki materiałowej (rodzaj i jakość materiałów),
  - parametrów technicznych (wytrzymałość, trwałość, dane techniczne),
  - parametrów bezpieczeństwa użytkowania.
- Zastosowanie rozwiązań równoważnych nie może prowadzić do pogorszenia właściwości przedmiotu zamówienia w stosunku do przewidzianych w dokumentacji techniczno-projektowej ani do zmiany ceny zamówienia ani do naruszenia przepisów prawa.

Projektowane materiały i urządzenia:

Materiały	Parametry
Oprawa A1	Oprawa natynkowa typu LED, ok. 21W, min. 3600lm, IP20/IP44, IK04, wymiar 60x60, klosz z poliwęglanu, przesłona opalizowana z poliwęglanu, barwa 4000K, zasilacz, trwałość źródeł LED - 63 000 h (L70/B50)
Oprawa A2	Oprawa natynkowa typu LED, ok. 29W, min. 5000lm, IP20, IK04, wymiar 60x60, klosz z poliwęglanu, przesłona opalizowana z poliwęglanu, barwa 4000K, zasilacz, trwałość źródeł LED - 63 000 h (L70/B50),
Oprawa A3	Oprawa natynkowa typu LED, ok. 45W, min. 6100lm, IP20, IK04, wymiar 60x60, klosz z poliwęglanu, przesłona opalizowana z poliwęglanu, barwa 4000K, zasilacz, trwałość źródeł LED - 63 000 h (L70/B50)
Oprawa A4	Oprawa do sufitu podwieszanego typu LED, ok. 21W, min. 3600lm, IP20, IK04, wymiar 60x60, klosz z poliwęglanu, przesłona opalizowana z poliwęglanu, barwa 4000K, zasilacz, trwałość źródeł LED - 63 000 h (L70/B50)
Oprawa B1	Oprawa typu plafon LED, ok. 18W, min. 2800lm, IP65, IK10, klosz z poliwęglanu, przesłona opalizowana z poliwęglanu, barwa 4000K, zasilacz, trwałość źródeł LED - 60 000 h (L70/B50) z wbudowaną czujką ruchu i obecności
Oprawa B2	Oprawa typu plafon LED, ok. 26W, min. 4100lm, IP65, IK10, klosz z poliwęglanu, przesłona opalizowana z poliwęglanu, barwa 4000K, zasilacz, trwałość źródeł LED - 60 000 h (L70/B50)
Oprawa B3	Oprawa typu plafon LED, ok. 26W, min. 4100lm, IP65, IK10, klosz z poliwęglanu, przesłona opalizowana z poliwęglanu, barwa 4000K, zasilacz, trwałość źródeł LED - 60 000 h (L70/B50) z wbudowaną czujką ruchu i obecności
Oprawa C1	Oprawa szczelna LED, ok. 12W, min. 2100lm, IP66, IK10, klosz z poliwęglanu, przesłona opalizowana z poliwęglanu, barwa 4000K, zasilacz, trwałość źródeł LED - 100 000 h (L80/B10)
Oprawa C2	Oprawa szczelna LED, ok. 29W, min. 4800lm, IP66, IK10, klosz z poliwęglanu, przesłona opalizowana z poliwęglanu, barwa 4000K, zasilacz, trwałość źródeł LED - 100 000 h (L80/B10)
Oprawa E1	Oprawa ścienna, szczelna, typu LED, ok. 9W, min. 1300lm, IP44, IK10, klosz z poliwęglanu, przesłona opalizowana z poliwęglanu, barwa 4000K, zasilacz, trwałość źródeł LED - 100 000 h (L80/B10)

Oprawa F1	Oprawa dekoracyjna LED ok. 19W, min. 3100lm, IP65, IK04, przesłona opalizowana z poliwęglanu, barwa 4000K, trwałość źródeł LED - min. 50 000 h (L80/B10)
Oprawa F2	Oprawa dekoracyjna LED ok. 4W, min. 710lm, IP65, IK08, mont. na elewacji budynku
Oprawa Aw1	Oprawa awaryjna LED ok. 5.8W, min. 288lm, IP20, II klasa ochrony, min. 1h, n/t, optyka uniwersalne, certyfikat CNBOP
Oprawa Aw2	Oprawa awaryjna LED ok. 5.8W, min. 241lm, IP65, II klasa ochrony, min. 1h, n/t, optyka uniwersalne, certyfikat CNBOP
Oprawa Aw3	Oprawa awaryjna LED ok. 6.8W, min. 615lm, IP20, II klasa ochrony, min. 1h, n/t, optyka uniwersalne, certyfikat CNBOP,
Oprawa Aw4	Oprawa awaryjna LED ok. 5.8W, min. 246lm, IP20, II klasa ochrony, min. 1h, p/t, optyka korytarzy, certyfikat CNBOP,
Oprawa Aw5	Oprawa awaryjna LED ok. 3W, min. 282lm, IP65, II klasa ochrony, min. 1h, n/t, optyka korytarzy, certyfikat CNBOP,
Oprawa Aw6	Oprawa awaryjna LED ok. 4.5W, min. 325lm, IP20, II klasa ochrony, min. 1h, n/t lub p/t, optyka asymetryczna - doświetlanie urządzeń, certyfikat CNBOP
Oprawa Aw7	Oprawa awaryjna LED ok. 5W, IP65, II klasa ochrony, min. 1h, n/t, optyka asymetryczna, przystosowana do niskich temperatur, certyfikat CNBOP
Oprawa Ew	Oprawa ewakuacyjna LED z piktogramem, IP65, min. 1h, z autotestem, certyfikat CNBOP
Taśma LED	Taśma LED, ok. 7,2W/m, min. 650lm/m, 24V, barwa 4000K, montowana w natynkowym profilu
Kabel energetyczny YnKXS	Zakres temperatury: Podczas pracy: -30°C do 80°C Dopuszczalna temperatura żył roboczych: 90°C Dopuszczalna temperatura żył podczas zwarcia: 250°C Minimalna temperatura układania: -5°C Napięcie pracy: U /U=0,6/1kV0 Próba napięciowa: 4kV Rezystancja żyły (20°C): wg. PN-EN 60288 kl.1 lub 2, EN 60288 kl.1 lub 2 IEC 60288 kl.1 lub 2 Min. promień gięcia: 15xØ
Kabel elektroenergetyczny YnKY	Zakres temperatury: Podczas pracy: -30°C do 80°C Minimalna temperatura układania: -5°C Dopuszczalna temperatura żył roboczych: 70°C Dopuszczalna temperatura żył podczas zwarcia: 160°C Napięcie pracy: U /U=0,6/1kV Próba napięciowa: 4kV Min. promień gięcia: 10xØ

Kabel YnTKSY	<p>Temperatura pracy: -40°C do 70°C Min. temperatura układania: -5°C Napięcie pracy: 150V Próba napięciowa: Napięcie skuteczne: 1500V Napięcie stałe: 2250V Min. rezystancja izolacji: >200MΩxkm Rezystancja żyły (20°C): Dla 0,8mm: 75Ω/km Dla 1mm: 48Ω/km Pojemność żył: maksymalna 120nF/km średnia 100nF/km Indukcyjność: ok.0,7mH/km Minimalny promień gięcia: 10xØ</p>
Przewód YDYżo	<p>Temperatura pracy: -40°C do 70°C Min. temperatura układania: -5°C Dopuszczalna temperatura żył podczas zwarcia: 160°C Napięcie pracy: U /U=450/750V Próba napięciowa: 2,5kV Min. promień gięcia: 6xØ</p>
Kabel energetyczny YKXS	<p>Zakres temperatury: Podczas pracy: -30°C do 70°C Podczas układania -5°C do 50°C Dopuszczalna temperatura żył roboczych: 90°C Dopuszczalna temperatura żył podczas zwarcia: 250°C Napięcie pracy: U /U=0,6/1kV Próba napięciowa: 4kV Min. promień gięcia: Dla kabli jednożyłowych – 15xØ Dla kabli wielożyłowych – 12xØ</p>
Kabel energetyczny NHXH	<p>Zakres temperatury: Podczas pracy: -30°C do 90°C Min. temperatura układania: -5°C Dopuszczalna temperatura żył roboczych: 90°C Dopuszczalna temperatura żył podczas zwarcia: 250°C Napięcie pracy: U /U=0,6/1kV Próba napięciowa: 4kV Rezystancja żyły (20°C): wg PN-EN 60228, EN 60228, IEC 60228 kl. 1 i 2 Min. promień gięcia: Dla kabli jednożyłowych – 15xØ Dla kabli wielożyłowych – 12xØ</p>
Przewód elektroenergetyczny HDGs	<p>Zakres temperatury: Podczas pracy: -30°C do 80°C Min. temperatura układania: -10°C Dopuszczalna temperatura żył roboczych: 90°C Dopuszczalna temperatura żył podczas zwarcia: 250°C Napięcie pracy: 300/500V Próba napięciowa: Napięcie przemienne: 2000V Napięcie stałe: 5000V Rezystancja izolacji (min.): 100MΩxkm Min. promień gięcia: 10xØ</p>

Kabel do sieci teleinformatycznych UTP kat. 6	<p>Zakres temperatury: podczas pracy: -30°C do +70°C podczas układania: -10°C do +50°C Minimalny promień gięcia: podczas pracy: 4xØ podczas układania: 6xØ Rezystancja pętli żył/pary w temp. 20°C (max): 165Ω/km Rezystancja izolacji (min): 5GΩ ze: ≤2% Napięcie pracy: 150V Próba napięciowa - 1min: napięcie zmienne 50Hz: 700V AC napięcie stałe: 1000V DC Impedancja falowa przy częstotliwości 100MHz: 100±5Ω</p>
Rozdzielnice	<p>Obudowa metalowa, natynkowa, podtynkowa Klasa izolacji: I, II Stopień ochrony: IP30, IP40, IP65 Odporność uderzeniowa: IK09, IK10 Wykonanie zgodne z normą: 61439-1:2021-10 Kieszeń na dokumentację projektową. Drzwi zamykane na klucz.</p>
Osprzęt elektryczny: wyłączniki, przełączniki, przyciski	<p>Max. prąd łączeniowy 10A, Stopień ochrony: IP20, IP44 napięcie znamionowe [V] 250, montaż - na pazurki i śrubę, rodzaj połączenia – zaciski śrubowe</p>
Osprzęt elektryczny: gniazda	<p>Max. prąd łączeniowy 16A, Stopień ochrony: IP20, IP44 napięcie znamionowe [V] 250, z bolcem uziemiającym, montaż - na pazurki i śrubę, rodzaj połączenia – zaciski śrubowe</p>
Czujnik ruchu PIR	<p>Zasilanie ~230V/50Hz, max. obciążenie 1200W zasięg – max. 12m, kąt widzenia: poziom 360°, regulowana wartość progowa natężenia światła, regulowana wartość czasu świecenia, stopień ochrony – IP44, współpraca z oświetleniem LED</p>
Czujnik ruchu	<p>Zasilanie ~230V/50Hz, max. obciążenie 2000W zasięg – max. 20m, kąt widzenia: poziom 360°, regulowana wartość progowa natężenia światła, regulowana wartość czasu świecenia, stopień ochrony – IP54, współpraca z oświetleniem LED</p>
Koryta kablowe	<p>Wymagania: - Stal cynkowana metodą Sendzimira PN-EN 10346:2015-09 - Możliwość łączenia koryt poprzez wsuwanie jednego w drugie i montaż bez łączników. - Grubość blachy min. 0,5mm - Należy stosować systemowe pokrywy i łączniki</p>

Bednarka ocynkowana	<p>Wymagania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szerokość: 25 mm - Grubość: 3 mm
Elementy instalacji odgromowej	<p>Wymagania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stal ocynkowana ogniowo - Zgodne z normami PN-EN 62561-1:2017-07
Urządzenie fotowoltaiczne	<p><u>Wymagania dotyczące paneli fotowoltaicznych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - monokrystaliczne - sprawność min. 20% - moc znamionowa co najmniej 455W <p><u>Wymagania dotyczące inwertera:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Wydajność europejska inwertera powyżej 97%. - moc nominalna wyjściowa AC 30kW - napięciu wyjścia 400/230V - częstotliwość AC (nominalna) – 50Hz - beztransfornatorowy - maksymalne napięcie wyjściowe – 1100 Vdc
Centrala sygnalizacji pożarowej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba linii dozoru: 4 (możliwa rozbudowa do 8) - max. ilość czujek na linii: 127 - zasilanie podstawowe: 230V - zasilanie rezerwowe (akumulatory): 2x 12V / 17-90Ah - temperatura pracy: -5 ~ +40°C - wilgotność pracy: 80% (przy +40°C) - w skład wyposażenia centrali nie wchodzi akumulatory zasilania rezerwowego - należy je zamawiać oddzielnie - szczelność obudowy: IP30 - masa (bez akumulatorów): < 17kg
Optyczna czujka dymu	<ul style="list-style-type: none"> - Napięcie pracy 16,5 ÷ 24,6 V - Pobór prądu w stanie dozoru ≤ 150 µA - Liczba programowanych progów czułości 3 - Wykrywane pożary testowe: od TF2 do TF5 - Programowanie adresu z centrali - Zakres temperatur pracy od -25oC do +55oC - Wymiary czujki (z gniazdem) Ø 115 x 54 mm - Masa 0,2 kg
Optyczno-temperaturowa czujka	<ul style="list-style-type: none"> - Napięcie pracy: 16,5 VDC - 24,6 VDC - Pobór prądu w trybie dozoru: ≤ 150 µA - Klasa czujki: A1R, A1S, BR, BS wg. PN-EN 54-5 - Wykrywane testy pożarowe: TF1 do TF6 oraz TF8 - Adresowanie: kodowanie adresu automatyczne z centrali - Zakres temperatur pracy: od -25°C do 65°C - Wilgotność względna :do 95% przy 40°C - Wymiary czujki z gniazdem: Ø115 x 71mm - Masa: 0.20 kg
Ręczny ostrzegacz pożaru	<ul style="list-style-type: none"> - Pobór prądu w stanie dozoru < 140 µA - Kodowanie adresu automatycznie z centrali - Średnica żył przewodów 0,8 - 1,2 mm - Zapas przewodu do dołączenia 15 cm - Otwór do montażu wtykowego Ø 80 x 22 mm(min) - Szczelność obudowy: - ROP-4001M IP 30 - ROP-4001MH IP 55 - Zakres temperatur pracy: - ROP-4001M od -25 oC do +55 oC - ROP-4001MH od -40 oC do +70 oC - Wymiary 102 x 98 x 46 mm

3. SPRZĘT

3.1. Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonanych robót, zarówno w miejscu tych robót, jak również przy wykonywaniu czynności pomocniczych oraz w czasie transportu, załadunku i wyładunku materiałów.

3.2. Sprzęt używany do robót powinien być zgodny z ofertą Wykonawcy i powinien odpowiadać pod względem typów i ilości zawartych w projekcie organizacji robót zaakceptowanym przez Zamawiającego. W przypadku braku ustaleń w takich dokumentach sprzęt powinien być uzgodniony i zaakceptowany przez Zamawiającego.

4. TRANSPORT

4.1. Transport

Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych robót i właściwości przewożonych materiałów.

Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do terenu wykonywanych robót.

4.2. Magazynowanie

Materiały do wykonania projektowanego zakresu robót należy składować na budowie w pomieszczeniach zamkniętych, zabezpieczonych przed opadami i ujemnymi temperaturami.

Zaleca się dostarczanie urządzeń i konstrukcji oraz aparatów na stanowiska montażu bezpośrednio przed ich montażem.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Wykonawca przedstawi do akceptacji projekt organizacji i harmonogram robót uwzględniający wszystkie warunki, w jakich będą wykonywane roboty instalacyjne.

5.2. Trasowanie

Trasa instalacji powinna przebiegać bezkolizyjnie z innymi instalacjami i urządzeniami, powinna być przejrzysta, prosta i dostępna dla prawidłowej konserwacji oraz remontów. Wskazane jest aby przebiegała w liniach poziomych i pionowych bezpośrednio przy ścianie lub pod sufitem.

W przypadku układania przewodów w strefie instalacyjnej poziomej należy prowadzić przewody w odległości od 15cm do 45cm pod gotową powierzchnią sufitu, bądź nad gotową powierzchnią podłogi.

Strefa instalacyjna pionowa przebiega od linii zbiegu ściany z sufitem do linii zbiegu ściany z podłogą; w odległości od 10cm do 30cm od linii zbiegu ścian w kącie, bądź od skraju ościeżnicy drzwi lub okna. Przy oknach oraz drzwiach dwuskrzydłowych przewody można układać po obu ich stronach, zaś w przypadku drzwi jednoskrzydłowych pionowa strefa instalacyjna występuje wyłącznie po stronie zamka drzwi.

W przypadku przebiegu trasy przewodów pod pokryciem sufitu, bądź pod podłogą przewody należy układać po najkrótszej trasie (nie występują strefy instalacyjne).

5.3. Montaż konstrukcji wsporczych oraz uchwytów

Konstrukcje wsporcze (korytka kablowe) i uchwyty przewidziane do ułożenia na nich instalacji elektrycznych, bez względu na rodzaj instalacji, powinny być zamocowane do podłoża w sposób trwały, uwzględniający warunki lokalne i technologiczne, w jakich dana instalacja będzie pracować, oraz sam rodzaj instalacji.

5.4. Przejścia przez ściany i stropy

Przejścia przez ściany i stropy powinny spełniać następujące wymagania:

- wszystkie przejścia obwodów instalacji elektrycznych przez ściany, stropy itp. muszą być chronione przed uszkodzeniami.
- przejścia te należy wykonywać w przepustach rurowych,
- przejścia pomiędzy pomieszczeniami o różnych atmosferach powinny być wykonywane w sposób szczelny, zapewniający nie przedostawanie się wyziewów,
- obwody instalacji elektrycznych przechodząc przez podłogi muszą być chronione do wysokości bezpiecznej przed przypadkowymi uszkodzeniami. Jako osłony przed uszkodzeniami mechanicznymi należy stosować rury stalowe, rury z tworzyw sztucznych, korytka blaszane itp.
- Przejścia przez strefy poż. odpowiednio zabezpieczyć.

5.5. Montaż sprzętu, osprzętu, opraw,

Sprzęt i osprzęt instalacyjny należy mocować do podłoża w sposób trwały zapewniający mocne i bezpieczne jego osadzenie. Do mocowania sprzętu i osprzętu mogą służyć konstrukcje wsporcze lub konsolki osadzone na podłożu, lub przykręcone do podłoża za pomocą kołków i śrub rozporowych oraz kołków wstrzeliwanych.

5.6. Podejście do odbiorników

Podejścia instalacji do odbiorników należy wykonywać w miejscach bezkolizyjnych, bezpiecznych oraz w sposób estetyczny.

Do odbiorników zasilanych od góry należy stosować podejścia zwieszakowe. Są to najczęściej oprawy oświetleniowe lub odbiorniki zasilane z instalacji zawieszonych na drabinkach lub korytkach kablowych.

Podejścia zwieszakowe należy wykonywać jako sztywne, lub elastyczne w zależności od warunków technologicznych i rodzaju wykonywanej instalacji.

Do odbiorników zamocowanych na ścianach, stropach lub konstrukcjach podejścia należy wykonywać przewodami ułożonymi na tych ścianach, stropach lub konstrukcjach budowlanych, a także na innego rodzaju podłożach np korytka, rurki PCV itp.

5.7. Układanie przewodów

5.7.1. Przewody izolowane, kabelkowe na uchwytach

W zależności od rodzaju pomieszczeń instalacje należy wykonać:

- w wykonaniu zwykłym,
- w wykonaniu szczelnym.

Stosuje się następujące rodzaje instalacji:

- bezpośrednio na podłożu za pomocą uchwytów pojedynczych lub zbiorczych,
- na uchwytach odległościowych (dystansowych) pojedynczych lub zbiorczych,
- pod tynkiem z osprzętem zwykłym lub bryzgoszczelnym,
- w listwach PCW.

Przy wykonywaniu instalacji jako szczelnej należy:

przewody i kable uszczelniać w sprzęcie i osprzęcie oraz aparatach za pomocą dławików. Średnica dławicy i otworu uszczelniającego pierścienia powinna być dostosowana do średnicy zewnętrznej przewodu lub kabla. Po dokręceniu dławic zaleca się dodatkowe uszczelnianie ich za pomocą odpowiednich uszczelniaczy.

5.7.2. Wykonanie instalacji p/t wymagać będzie:

- ułożenia przewodów i zainstalowania osprzętu przed wykonaniem tynkowania.

W przypadku wykonywania instalacji na istniejących ścianach niezbędne będzie wykucie odpowiednich bruzd pod przewody i ślepych wnęk pod osprzęt oraz ich zatynkowanie. Przed wykonaniem instalacji jako szczelnej należy przewody i kable uszczelniać w osprzęcie oraz aparatach za pomocą dławików. Średnica głowicy i otworu uszczelniającego pierścienia powinna być dostosowana do średnicy zewnętrznej przewodu lub kabla. Po dokręceniu dławic zaleca się dodatkowe uszczelnienie ich za pomocą odpowiednich uszczelnień.

5.8. Łączenie przewodów

W instalacjach elektrycznych wewnętrznych łączenia przewodów należy dokonywać w sprzęcie i osprzęcie instalacyjnym i w odbiornikach. Nie wolno stosować połączeń skręcanych. Przewody muszą być ułożone swobodnie i nie mogą być narażone na naciągi i dodatkowe naprężenia. Do danego zacisku należy przyłączyć przewody o rodzaju wykonania, przekroju i liczbie dla jakich zacisk ten jest przygotowany. W przypadku zastosowania zacisków, do których przewody są przyłączone za pomocą oczek, pomiędzy oczkiem a nakrętką oraz pomiędzy oczkami powinny znajdować się podkładki metalowe zabezpieczone przed korozją w sposób umożliwiający przepływ prądu. Długość odizolowanej żyły przewodu powinna zapewniać prawidłowe przyłączenie. Zdejmowanie izolacji i oczyszczenie przewodu nie może powodować uszkodzeń mechanicznych. W przypadku stosowania żył ocynowanych proces czyszczenia nie powinien uszkadzać warstwy cyny. Końce przewodów miedzianych z żyłami wielodrutowymi (linek) powinny być zabezpieczone zaprasowanymi tulejkami lub ocynowane (zaleca się zastosowanie tulejek zamiast cynowania).

5.9. Przyłączanie odbiorników

Miejsca połączeń żył przewodów z zaciskami odbiorników powinny być dokładnie oczyszczone. Samo połączenie musi być wykonane w sposób pewny, pod względem elektrycznym i mechanicznym oraz zabezpieczone przed osłabieniem siły docisku, korozją itp. Połączenia mogą być wykonywane jako sztywne lub elastyczne w zależności od konstrukcji odbiornika i warunków technologicznych. Przyłączenia sztywne należy wykonywać w rurach sztywnych wprowadzonych

bezpośrednio do odbiorników oraz przewodami kabelkowymi i kablami. Połączenia elastyczne stosuje się gdy odbiorniki narażone są na drgania o dużej amplitudzie lub przystosowane są do przesunięć lub przemieszczeń. Połączenia te należy wykonać:

1. przewodami izolowanymi wielożyłowymi giętkimi lub oponowymi,
2. przewodami izolowanymi jednożyłowymi w rurach elastycznych,
3. przewodami izolowanymi wielożyłowymi giętkimi lub oponowymi w rurach elastycznych.

5.10. Montaż tablic rozdzielczych, urządzeń

Przed przystąpieniem do montażu urządzeń przykręcanych na konstrukcjach wsporczych dostarczanych oddzielnie należy konstrukcje te mocować do podłoża w sposób podany w dokumentacji. Tablice w obudowie naściennej lub zagłębionej należy przykręcać do kotew lub konstrukcji wsporczych zamocowanych w podłożu. Po zamontowaniu urządzenia należy:

1. zainstalować aparaty zdjęte na czas transportu i dostarczone w oddzielnych opakowaniach,
2. dokręcić w sposób pewny wszystkie śruby i wkręty w połączeniach elektrycznych i mechanicznych,
3. założyć osłony zdjęte w czasie montażu,
4. podłączyć obwody zewnętrzne,
5. podłączyć przewody ochronne.

5.11. Instalacja odgromowa

Projektuje się montaż instalacji odgromowej. Osprzęt odgromowy taki jak druty, linki, wsporniki dachowe i ściennie, zaciski krzyżowe, obejmmy, iglice, maszty, szyny uziemiające, bednarka, itd. Powinien spełniać wymagania Polskiej Normy PN-EN 62561-1:2017-07 i PN-EN IEC 62561-2:2018-04, a każdy producent winien wystawić deklarację zgodności z Polską Normą. Dostawa osprzętu, który wymagań nie spełnia, może być zakwestionowana na różnych etapach inwestycji.

Wszystkie prace należy wykonać zgodnie z obowiązującymi normami oraz przepisami

5.12. Próby montażowe

Po zakończeniu robót należy przeprowadzić próby montażowe obejmujące badania i pomiary. Zakres prób montażowych należy uzgodnić z inwestorem. Zakres podstawowych prób obejmuje:

- pomiar rezystancji izolacji instalacji,
- pomiary impedancji pętli zwarciovych,
- pomiary rezystancji uziemień.

5.13. Roboty demontażowe

Przewiduje się roboty demontażowe. W pomieszczeniach należy całkowicie zdemontować istniejącą instalację elektryczną – rozdzielnice, oprawy, wyłączniki, gniazda elektryczne, przewody. Materiały z demontażu utylizować, przekazać Inwestorowi, złomować.

6. KONTROLA JAKOŚCI

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 6.

- Sprawdzenie i odbiór robót powinno być wykonane zgodnie z normami [4], [5] i przepisów [6].
- Sprawdzeniu i kontroli w czasie wykonywania robót oraz po ich zakończeniu powinno podlegać:
  - zgodność wykonania robót z dokumentacją projektową,
  - właściwe podłączenie przewodu fazowego i neutralnego
  - sprawdzenie ciągłości żył przewodów
  - sprawdzenie prawidłowości podłączeń urządzeń aktywnych
  - sprawdzenie poprawności działania systemu
  - wykonanie pomiarów rezystancji uziemienia, izolacji, pomiarów skuteczności ochrony przeciwporażeniowej, okablowania strukturalnego z przekazaniem wyników do protokołu odbioru.

7. OBMIAR ROBÓT

Ogólne zasady obmiaru Robót podano w ST „Wymagania ogólne” pkt. 7.

Jednostką obmiarową dla instalacji elektrycznej są:

- m kabli i przewodów.
- Ilości urządzeń elektrycznych,
- Ilości osprzętu elektrycznego.

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST „Wymagania ogólne” pkt. 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z Dokumentacją Projektową, ST i wymaganiami Inwestora, jeżeli wszystkie badania kontrolne dały wyniki pozytywne.

Końcowego odbioru dokonuje użytkownik, który ustala komisję odbioru z udziałem Inwestora, wykonawców, odpowiednich służb technicznych, ppoż. i BHP oraz przedstawicieli instytucji finansujących.

Komisja odbioru powinna:

- zbadać kompletność, aktualność i stan dokumentacji powykonawczej i zaakceptować ją,
- dokonać bezpośrednich oględzin wszystkich elementów instalacji w celu sprawdzenia jakości robót i zgodności z otrzymaną dokumentacją i przepisami,
- sprawdzić funkcjonowanie urządzeń oraz przeprowadzić wyrywkowe pomiary zgodności danych z przedstawionymi dokumentami,
- ustalić warunki i możliwości przekazania instalacji do eksploatacji,
- sporządzić protokół z odbioru z podaniem dokładnych stwierdzeń, ustaleń i wniosków.

Komisja wnioskuje w czasie odbioru o przyjęcie instalacji do eksploatacji.

Z chwilą przejęcia instalacji przez użytkownika i w dniach z nim uzgodnionych, Wykonawca wydeleguje swoich wykwalifikowanych przedstawicieli, aby przeszkolić personel do obsługi zainstalowanych urządzeń. Przedstawiciel Wykonawcy przeszkoli personel w zakresie budowy urządzeń, ich pracy, ustawienia wszystkich elementów sterowania, bezpieczeństwa i kontroli. Przedstawiciel Wykonawcy przekaze także wszelkie potrzebne informacje niezbędne dla zapewnienia bezawaryjnej pracy i obsługi codziennej instalacji.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

Ogólne zasady dotyczące podstawy płatności podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 9.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

[1]. Przepisy budowy urządzeń elektroenergetycznych. Instytut Energetyki 1988 r.

[2]. Ustawa „O ochronie osób i mienia” z dnia 22 sierpnia 1997r. (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1995)